

MEMÒRIA 2021

ESBALUARD
MUSEU D'ART
CONTEMPORANI
DE PALMA

1.	INTRODUCCIÓ.....	5
2.	ÀREA D'ADMINISTRACIÓ	7
3.	ÀREA DE COMUNICACIÓ	8
4.	ÀREA ARTÍSTICA	9
	4.1. La Col·lecció	13
	4.2. Exposicions	13
5.	ÀREA D'EDUCACIÓ I PROGRAMES PÚBLICS	14
	5.1. Ens han visitat al llarg de l'any	15
	5.2. Activitats d'educació	15
	5.3. Activitats educatives / formatives / recerca	16
	5.4. Activitats online	16
	5.5. Activitats - Programes Públics	16
6.	ÀREA DE RELACIONS EXTERNES	18
	ANNEXOS	20
	I. Obres incorporades al fons de la Col·lecció, 2021.....	21
	II. Préstecs d'obres de la Col·lecció a altres institucions, 2021.....	22

1.

INTRODUCCIÓ

Definir i estructurar els continguts de la institució museística, suposa assumir la necessitat i l'acció del què es coneix com 'escolta activa'. Una escolta activa vers la societat, una escolta que implica està disposat a modificar alguna de les teves accions a causa de les transformacions inesperades que venen derivades de la realitat mateixa. Al llarg d'aquest dos anys, aquesta capacitat s'ha desvelat especialment vigent i pertinent. La societat ha patit una de les crisis sanitàries més dures de la nostra història recent i, tot i que l'actual document té per objectiu valorar i analitzar el treball realitzat durant l'any 2021, no podem oblidar que aquesta introducció està escrita a l'abril del 2022. Un moment històric que, malauradament ens obliga a parlar de guerra i violència a Europa. Aquestes qüestions polítiques, socials, sanitàries, bèl·liques, exigeixen el fet de pensar quina és la funció i la necessitat de la nostra institució. De fet, accentuen i reforcen el treball que estem desenvolupant, sabent-nos al servei dels ciutadans, creant espais de debat, diàleg i pensament per decidir plegats com és el món en el què volem viure.

Al seu torn, en aquests moments em trobo a l'equador del meu mandat com a directora, i tot i que soc conscient que no han estat dos anys fàcils, valoro positivament la feina realitzada des de i amb la institució. És cert que dins la valoració, també hi entra certa resignació per no haver pogut funcionar amb normalitat, però, qui ha pogut? Per això considero important presentar un anàlisi objectiu assumint que tots sabem de les dificultats que ens han acompanyat, no cal repetir-nos. Si cal, però, afirmar com malgrat tot, hem avançat no només amb normalitat, sinó amb rigor i excel·lència.

Des del meu començament hi ha hagut dos conceptes que m'han acompanyat, recordo la meva primera compareixença a l'auditori per explicar el meu programa, moment en el què vaig repetir, al principi i al final, excepcionalitat i internacionalització. Ambdós han caracteritzat la nostra línia de programació, de la mà i amb força. No són paraules, són fets.

Es Baluard Museu d'Art Contemporani de Palma, això també cal dir-ho, havia quedat desdibuixat dins el panorama nacional i internacional, calia ressituar-lo i atorgar-li el lloc que es mereix: estar al costat de les gran institucions, amb una línia d'exposicions temporals pròpia i reforçant la col·lecció, a on al cap i a la fi, es conserven les obres que nodreixen la seva identitat essencial. Tant en una direcció com en l'altra l'any 2021 ha estat fructífer i altament participatiu, dada que bàsicament la dona el recolzament dels diferents públics.

L'any 2021 ha estat també un any de treball institucional des de

dins i de la mà de les institucions que conformen aquest Patronat. Aquest any més enllà de la programació i d'aquelles accions visibles que ens caracteritzen, ha estat un període de treball intern, de tancar processos heretats i de fer néixer projectes que dotin al Museu d'una nova identitat. Això també s'ha dut a terme amb el suport econòmic. El pressupost del Museu s'ha vist incrementat i això també ens ha permès treballar amb noves possibilitats. En aquest sentit vull reconèixer, de nou, el recolzament d'aquelles institucions que han apostat per la nostra proposta. Assumint també, les diferents possibilitats econòmiques de cada una d'elles, vull dir, sovint no és voluntat si no possibilitat, sí destaco però la ferma convicció de la necessitat d'augmentar el nostre pressupost.

Alhora, des de la comissió executiva, hem treballat amb convicció i generositat, sense l'ajuda de cada un dels membres que la conformen, no hagués estat possible anar endavant amb tot. Ha estat un any de processos administratius, legals (processos jurídics heretats), laborals (noves places i baixes en l'equip) i de serveis (restaurant o llibreria), dens i complex.

Vers el camí de la internacionalització, no només hem fet passes mitjançant la programació i el canvi d'objectius en la comunicació, també, hem pres la decisió ferma de situar al Museu i donar-lo a conèixer fora del nostre territori, per aquest motiu, estic especialment agraïda pel recolzament institucional, quasi a cegues, quan vam decidir presentar la proposta del CIMAM. Però també, pel treball i recolzament del Govern de les Illes Balears, al anar amb nosaltres per reforçar la nostra proposta d'incloure al Ministeri de Cultura al nostre Patronat, ha estat un diàleg llarg que ha arribat a bon port gràcies al seu suport.

De forma simultània, continuem treballant en la nostra programació, en les nostres infra-estructures i en la nostra imatge i serveis. Des del principi, la manera d'entendre la institució ha estat integral, tenint cura del llibre que hi ha la llibreria, de com treballa el nostre equip o de com reflotar l'espai del restaurant, amb una proposta pública, contemporània i lligada al territori.

Per això, de forma esquemàtica, passo a relatar el més significatiu d'aquest any. Abans, però, agraeixo, de nou, la confiança i recolzament, i recordo, que encara ens falta una mica per arribar a funcionar com la gran majoria d'institucions de l'estat. Per això, durant tot l'any, treballant amb la nostra comissió executiva la necessitat imperiosa de finançar dignament aquest Museu i enuncio, de nou, en aquest Patronat, la necessitat d'augmentar el finançament de la institució.

1. Programació expositiva: Hem dut a terme 8 exposicions, 7 temporals i 1 de col·lecció (programada un any sencer). Hem continuat treballant des d'un perspectiva que agermana socio-política i historiografia, recordant el paper transformador que l'art té en la societat. Reforçant la recerca local, nacional i internacional: Exposicions col·lectives: «Memòria de la defensa: arquitectures físiques i mentals», «La utopia paral·lela: ciutats somniades a Cuba» i «Mira a veure si...Poesia experimental i mail art a Mallorca»; Exposicions individuals: «Toni Amengual. Flowers for Franco», «Lara Fluxà. Malt, pensar el peu, moure l'entorn», «Elena del Rivero. L'arxiu de la pols», «Rogelio López Cuenca. Les illes»; i, l'exposició de col·lecció «Personae. Màscara contra la barbàrie», encara en funcionament.

2. Infraestructures: el Museu aviat celebrarà el seu vintè aniversari. Com a qualsevol espai, requereix de conservació però també de revisió i crítica. És inadmissible que l'equip humà del Museu estigui treballant en un subterrani sense llum natural ni ventilació. Més enllà d'altres problemàtiques derivades del pas dels anys, com la necessitat d'ampliar magatzems o arreglar goteres. Per aquest motiu hem demanat un pla director a l'estudi arquitectònic Studio Herreros'. S'acompanya projecte per fases.

3. Projecte CIMAM: dins les línies de reconeixement internacional, vam presentar la proposta la primavera del 2021. Al novembre de 2021, al Congrés Internacional de Polònia, ens comunicaven que la millor proposta havia estat la nostra. Per sobre de ciutats i institucions de París, Lisboa, Moscou, entre d'altres. Com saben, el proper novembre es celebrarà al nostre territori el Congrés Internacional del CIMAM, coincidint amb el seu 60è aniversari.

4. Licitació del restaurant: com bé deuen recordar, quan vaig arribar aquí a finals de 2019 el contracte del restaurant feia anys que estava exhaurit, continuava endavant per una tàcita reconducció. Després d'algunes irregularitats i la situació pandèmica, vam rescindir el contracte. Vam aconseguir deixar l'espai legal que es pot licitar, i vam treure la licitació. Finalment i després de revisar totes les propostes, el grup guanyador ha estat Tragaluz. S'acompanya projecte.

5. Botiga vs llibreria: hem dut a terme una transformació impor-

tant en els objectes i llibres que trobem a la botiga, apostant més una llibreria especialitzada en art, cultura i pensament. Els seus fruits també són fructífers i positius. Les vendes han pujat notablement malgrat la crisi, i a més, el què més compta, el ciutadà ens ha felicitat i encoratjat, dient-nos que ara la seva llibreria preferida és la del Museu.

6. Educació i Programes públics: Hem continuat mantenint l'alta participació local, el nostre diàleg amb escoles i centres educatius del territori i, sobre tot, hem implementat nous programes d'inclusió, tants des del punt de vista d'altres llenguatges, com la dansa contemporània, com des de la participació i col·laboració de persones dependents, a través del programa Apropa Cultura, entre d'altres.

2.

ÀREA D'ADMINISTRACIÓ

L'Àrea d'Administració exerceix un estricte control de l'execució del pressupost aprovat anualment, tant des del punt de vista de despeses i inversions, optimitzant els recursos disponibles, com des del punt de vista dels ingressos.

Per a l'any 2021 es va contar amb les següents aportacions per part de les institucions públiques que formen part del Patronat de la Fundació:

- Govern de les Illes Balears: Subvenció nominativa per fer front al Pla d'Actuació 2021 de 700.000€.
- Consell de Mallorca: Aportació econòmica per fer front al Pla d'Actuació 2021 de 525.000€, aportació extraordinària per valor de 115.000€ per desenvolupar les activitats de: Exposició Elena del Rivero – L'arxiu de la pols: An ongoing project, Exposició Col·lecció permanent – Personae. Màscara contra la barbàrie, Exposició Rogelio López Cuenca i Elo Vega – Les Illes i el Seminari Seguir amb els problemes.
- Ajuntament de Palma: Subvenció d'exploració per fer front al Pla d'Actuació 2021 de 526.250€.

En relació al finançament propi i després de que l'any 2020 fos un any marcat per la pandèmia mundial provocada pel COVID-19, s'han millorat les xifres previstes en una clara tendència cap a la normalitat i als nivells previs a la pandèmia. Un cop aprovats els comptes anuals pel Patronat de la Fundació, es publicaran les dades definitives.

En relació al personal propi del centre, es va contar amb una plantilla mitjana al llarg de l'any de 20 treballadors/es, distribuïts en les següents àrees (veure taula annexa):

Les empreses externes contractades al llarg de l'any han estat:

- Servei de vigilància de seguretat: *Trablisa, Transportes Blindados SA*
- Servei d'auxiliars de sala: *Atese, Atención y Servicios SL*
- Servei de neteja: *Top Clean Balears SL*
- Assessoria Laboral: *Linea Asesora Empresarial*
- Assessoria Fiscal: *Armoé Assessors*
- Assessoria Jurídica: *Ramis Abogados*

Des de l'àrea es porta a terme un estricte control en relació a l'afluència de visitants, tant al propi museu com a tot el complex cultural. Es Baluard Museu

ha rebut 36.715 visitants al llarg de l'any 2021, el que suposa un 48% d'increment en relació a l'any 2020. Si bé s'ha continuat en certes dificultats derivades de la COVID-19, ja s'ha notat una certa recuperació.

Les dades econòmiques es presenten amb els comptes anuals auditats que inclouen balanç, compte de resultats i memòria econòmica i que, com cada any, un cop aprovats pel Patronat de la Fundació, es posaran al web del museu, juntament amb l'informe d'auditoria.

MITJANA DE TREBALLADORS/ES AL LLARG DEL 2021			
	Mitjana	Homes	Dones
Direcció	1		1
Administració	3	2	1
Comunicació	1	1	
Relacions Externes	1		1
Educació / Form. / Prog. Públics	3		3
Artística	4	1	3
Manteniment	3	3	
Llibreria	1		1
Secretària Direcció	1		1
Taquilles / At. Visitant	2	1	1
Total	20	8	12

3.

ÀREA DE COMUNICACIÓ

La comunicació del Museu és un recurs fonamental per connectar l'entitat amb la ciutadania. És, a més, una eina de mediació i d'enllaç entre els públics potencials i el discurs i els missatges que es produeixen de cada una de les activitats generades pel Museu, ja siguin exposicions, activitats formatives o de divulgació de pensament.

Durant l'any 2021 s'ha continuat la línia estratègica en termes de comunicació, tant offline com online, que es va implementar durant i posteriorment a la crisi sanitària provocada per la COVID-19 i el confinament de 2020, moment en el qual es va dur a terme la implementació de noves narratives i el desenvolupament de campanyes de marketing digital.

La relació amb els mitjans de comunicació locals, nacionals com internacionals, creix i es consolida any rere any, establint aliances amb mitjans especialitzats en art contemporani com Art Forum, Frieze o Art Review, entre d'altres, duent a terme col·laboracions tant publicitàries com editorials. Així mateix, la interacció amb els principals crítics d'art de l'estat espanyol així com amb els periodistes especialitzats en art contemporani, existeix una relació fluida i sòlida per la qual el Museu està present en les agendes dels principals diaris i revistes culturals.

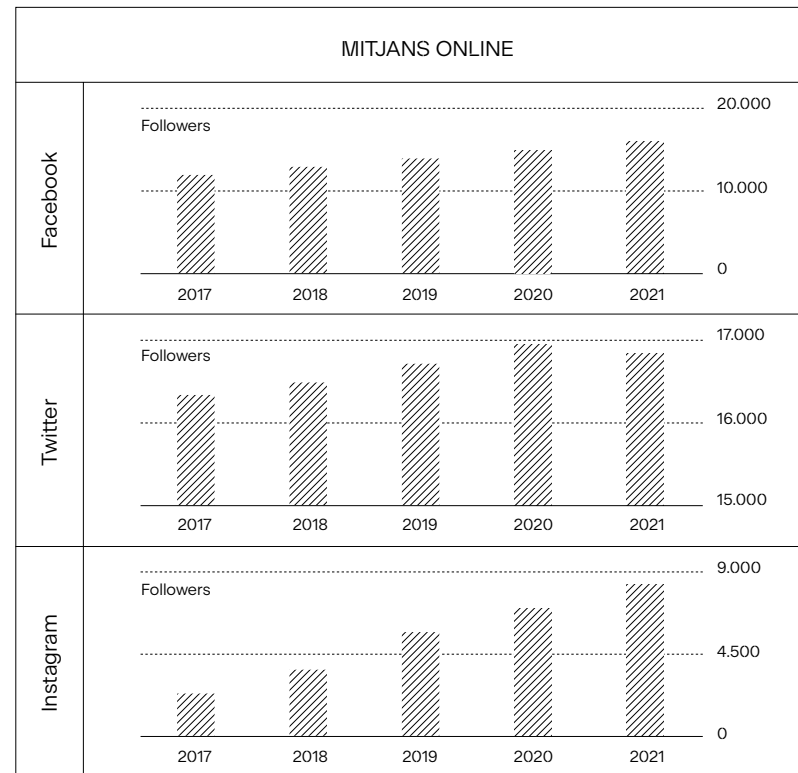
La web d'Es Baluard Museu ha incrementat substancialment les seves visites, passant de les 85.000 anuals de 2020 a gairebé 130.000 el 2021. A més, durant aquest any han visitat la pàgina més de 30.000 usuaris nous.

Les xarxes socials és un dels principals canals d'interacció amb la comunitat, són una eina per fer difusió i promoció dels esdeveniments i activitats del Museu i són, també, un instrument per crear marca i opinió. La incorporació de nous tipus de publicacions, destacant els vídeos, sobretot a Instagram, ha repercutit en un augment considerable de seguidors, representant a aquesta xarxa social un creixement de més del 25% respecte a l'any anterior.

S'ha continuat treballant amb eines de comunicació digital com l'enviament de newsletter a una base de dades de gairebé 10.000 subscriptors i la difusió d'invitacions digitals (e-vite) per promocionar els esdeveniments com inauguracions o activitats específiques.

D'aquesta manera, el departament de comunicació enforteix les seves relacions amb premsa d'arreu del món i estableix canals directes de comunicació amb la ciutadania i els públics potencials per continuar donant a conèixer el Museu i les seves línies estratègiques de feina.

MITJANS DE COMUNICACIÓ	
Resum publicitat	
Insercions publicitàries a mitjans en paper: 23	
Insercions publicitàries a mitjans digitals + TV + ràdio: 20	
Total insercions publicitàries: 43	

4.

ÀREA ARTÍSTICA

L'Àrea Artística té com a principals objectius la conservació, investigació, documentació i difusió de la Col·lecció, l'estudi de nous ingressos d'obres que permetin el seu creixement sempre d'acord amb la seva missió, així com l'organització d'una programació plural d'exposicions i publicacions que possibiliti la difusió del coneixement de l'art modern i contemporani en la societat.

El context museístic l'any 2021 s'ha desenvolupat dins un escenari de crisi arran de la pandèmia del COVID-19. Això ha suposat un gran esforç per part de tots els agents implicats a l'hora de mantenir l'activitat dels museus i el seu lligam amb la societat com a servei públic que són.

En aquest sentit, i en referència a la Col·lecció, el seu increment ha estat possible gràcies a les aportacions extraordinàries que varen augmentar la partida pressupostària destinada a compra d'obra el 2020, peces que varen ingressar el 2021 i que se sumen a les obres d'art aprovades per la Comissió d'Adquisicions que va tenir lloc al setembre de 2021. Un total de 62 obres que amplien la representació d'artistes nacionals i internacionals des de la segona meitat del segle XX fins a l'actualitat.

L'estudi i difusió de la Col·lecció s'ha desenvolupat segons el Pla d'Actuació i s'ha reflectit en les dues exposicions previstes al voltant de la Col·lecció, «Mira a veure si... Poesia experimental i mail art a Mallorca» i «Personae. Màscara contra la barbàrie». Dos artistes balears representats a la Col·lecció varen ser objecte de dues mostres individuals a les quals es

varen exhibir obra seva pertanyent a la Col·lecció -Lara Fluxà i Toni Amengual-, i s'iniciaren les gestions amb el Musée d'Art Moderne de Colliure i l'Institut Ramon Llull per dur a terme el 2022 la itinerància de l'exposició de l'artista eivissenc Rafael Tur Costa, present al fons del museu, «La lumière du fragment».

Quant a nivell de préstec d'obres de la Col·lecció a tercers, es varen complir les previsions de disminució en la recepció de sol·licituds de préstecs d'obra del fons propi.

Les dinàmiques expositives pel 2021 s'han estructurat a partir de dos eixos: la internacionalització i excepcionalitat dels projectes que responen a línies de recerca. La programació expositiva ha contemplat un total de 8 projectes tots ells a la seu d'Es Baluard Museu, 7 d'ells de producció pròpia i 1 en coproducció amb La Virreina Centre de la Imatge de Barcelona. Una vegada superats els moments més crítics de la pandèmia, aquest any hem pogut desenvolupar amb normalitat els projectes programats en el Pla d'Actuació, solament un, el de l'artista vinculada a Mallorca, Eva Choung-Fux, no s'ha pogut realitzar per motius pressupostaris i en el seu lloc s'ha presentat el projecte de Rogelio López Cuenca i Elo Vega, entorn de la indústria turística, i també a les maneres mitjançant aquesta indústria opera en el subconscient.

L'any començava amb quatre exposicions inaugurades en el darrer trimestre de 2020, i és a finals del mes de març que s'ha presentat la primera exposició del 2021, a l'espai C, titulada «Memòria de la defensa: Arquitectures físiques i mentals». Comissariada per Imma Prieto i Pilar Rubí té com objectiu obrir una reflexió des de la nostra contemporaneïtat al voltant a la necessitat d'introduir elements arquitectònics, físics i mentals per tal de justificar accions polítiques que auguren protecció. L'exposició organitzada en tres àrees diferenciades aprofundeix en la dicotomia que plana sobre els motius pels quals es construeixen estructures de defensa. Allò del que solem defensar-nos no té res a veure amb l'agressió física, sinó més aviat amb la por que provoca la proximitat i l'assimilació d'idees alienes o, més ben dit, amb allò que pot modificar les nostres maneres de pensar i de fer. Mitjançant obres de Juan Genovés, Peter Halley, Lida Abdul, Marwa Arsanios, Daniela Ortiz, Wolf Vostell, Roy Dib, Jorge García, Maria Jesús González & Patricia Gómez, Antoni Muntadas, Mounir Fatmi, Petrit Halilaj i Kemang Wa Leuhelere, i plànols de diferents èpoques i iconografies diverses, a més d'una sèrie de documents procedents, majoritàriament, de l'Arxiu Intermedi Militar de Balears, també el fresc de la Conquesta de Mallorca (s. XIII), reproduït per primera vegada per a l'exposició. En un moment en què els

«Mira a veure si... Poesia experimental i mail art a Mallorca»

«Memòria de la defensa arquitectures físiques i mentals»

Museus són i han de erigir-se com espais de trobada i acollida, de cura i afectes, cal pensar quines estructures físiques i mentals bloquegen la possibilitat de convertir-se en comunitat. El programa de mà inclou el textos d'Imma Prieto, Pilar Rubí, Fernando Gómez de la Cuesta i Jaume Llabrés.

«La utopia paralela. Ciutats somiades de Cuba (1980-1993)» s'ha presentat el mes d'abril a l'espai B. Una exposició coproduïda amb La Virreina Centre de la Imatge de Barcelona i comissariada per Iván de la Nuez en col·laboració amb Atelier Morales, ens acosta un projecte insòlit i contradictori que va tenir lloc a Cuba, entre el 1980 i el 1993: la creació d'una arquitectura occidental sense mercat, la posada en òrbita d'una utopia col·lectiva ignorada pel mateix Estat socialista, l'activació d'un moviment que va començar com a crítica a l'urbanisme oficial de l'època i que avui cobra actualitat. Un projecte que versa entorn de somnis urbans. D'entendre la ciutat com d'un dona-me'n que te'n donaré entre construir i imaginar, patrimoni i futurisme, arquitectura i escala humana. L'exposició comença amb l'èxode del Mariel (1980) i acaba el 1993, any en què es legalitza el dòlar a l'illa i que anticipa la «crisi dels balseros» un any després. Obres de: Ramón Enrique Alonso, Teresa Ayuso, Nury Bacallao, Juan Blanco, Francisco Bedoya, Daniel Bejerano, Inés Benítez, Emilio Castro, Felicia Chateloin, Orestes del Castillo Jr, Adrián Fernández, José Fernández, Rafael Fornés, María Eugenia Fornés, Eduardo Rubén García, Óscar García, Universo Francisco García, Florencio Gelabert, Hedel Góngora, Alejandro González, Juan-Si González, Gilberto Gutiérrez, Héctor Laguna, Lourdes León, Teresa Luis, Jorge Luis Marrero, Rosendo Mesias, Juan Luis Morales, Huber Moreno, Rolando Paciel, Enrique Pupo, Ricardo Reboledo, Carlos Ríos,

«La utopia paralela. Ciutats somiades a Cuba (1980-1993)»

Patricia Rodríguez, Abel Rodríguez, Alfredo Ros, Gilberto Seguí, Regis Soler, Antonio Eligio Tonel Eliseo Valdés, Taller Le Parc (2a Bial de La Habana). El programa de mà inclou el text d'Ivan de la Nuez.

En el mes de març s'ha presentat, simultàniament, el projecte «Mira a veure si... Poesia experimental i mail art a Mallorca» a l'espai A i el projecte «Toni Amengual. Flowers for Franco» a l'espai D. El primer d'ells, comissariat per Jaume Pinya, és un projecte que parteix de la recuperació per part dels artistes Pep Canyelles, Jaume Pinya i Horacio Sapere de la documentació que guardaven als seus tallers, reflex dels diferents canvis que varen experimentar les pràctiques artístiques a Mallorca durant la dècada del anys setanta. Un arxiu, anomenat «Risc i Ruptura 1973-1983, que mostra deu anys de treballs i relacions i que ara resta dipositat a Es Baluard Museu. Un corpus documental que conté més d'un miler de documents pertanyents a 196 autors de geografies diverses, testimoni de la participació dels artistes de les Illes Balears en lluites per la protecció del territori i accions de protesta en diversos àmbits de la cultura oficial i de la utilització dels llenguatges propis de les avantguardes que anaven arribant a Mallorca: les *performances*, els *happenings*, les accions poètiques, la poesia experimental, els manifestos, les publicacions, les edicions d'autor, el teatre, la música o el *Mail Art* van tenir un paper destacat.

«Toni Amengual. Flowers for Franco», comissariada per Imma Prieto, ha tengut lloc a l'Espai D. És un projecte que reflexiona sobre com la memòria social d'Espanya s'ha construït a partir de l'oblit voluntari de l'episodi més traumàtic de la seva història recent. Per diversos motius, la política de la memòria no ha abordat la Guerra Civil i les seves seqüeles des de la recerca

«Toni Amengual. Flowers for Franco»

«Elena del Rivero. L'Arxiu de la pols. An Ongoing Project»

de la veritat i la justícia, sinó des de les relacions de força i, fonamentalment, des de la utilitat per al present. *El Valle de los Caídos* és la icona més acabada d'aquest relat hegemònic privilegiant l'estabilitat i el consens sobre la reparació i la crítica. Mitjançant una aproximació documental als objectes i esdeveniments més prosaics del monument franquista, l'artista vol fer llum sobre les esquerdes i fissures que travessen els discursos dominants en la relació entre història i memòria. El programa de mà inclou textos d'Imma Prieto i Lluçia Ramis.

La temporada de tardor ha estat inaugurada al setembre coincidint amb el 20è aniversari dels atemptats de l'11 de setembre de 2001 a les Torres Bessones de Nova York amb una contundent presentació retrospectiva del treball de l'artista Elena del Rivero a l'espai A. «L'arxiu de la pols: *An Ongoing Project*», amb la direcció artística de Mateo Feijóo, té com a eix vertebrador el treball desenvolupat a partir de l'obra [*Svi:t*] *Home: A CHANT* (2001-2006), una instal·lació commemorativa realitzada per l'artista amb fragments de més de 3.000 fulls de paper que volaren des de les torres a la seva casa-estudi i que l'artista cosí a mà a una tela de més de vuit metres. Una segona part de l'exposició, aborda temes personals que tenen a veure amb com es construeixen els nostres pilars existencials. Aquest projecte és fruit d'una mirada col·lectiva composta per diferents aproximacions: des de la direcció artística de Mateo Feijóo, al concepte de pols del doctor en medicina Warwick Anderson, a la magnífica i propera aportació sonora de Lawrence D. «Butch» Morris, el grafiti d'OVAS que ha cobert una de les parets del Museu o la Banda Municipal de Manacor que ha participat a la *performance* inaugural dirigida per Juanjo Guillem. Així mateix, l'obra *Trapos de cocina* ha estat fruit d'una crida a persones, entitats i organitzacions a cedir draps usats. La darrera intervenció té lloc a les garites de les murades, on ondegen grans banderes blanques en què s'ha escrit la paraula MOTHER. Paraula que conté, de manera intrínseca, cura, altruisme i atenció. El programa de mà de l'exposició compta amb textos de Mateo Feijóo, Carmen C. Santesmases, Jorge García García, Imma Prieto i la mateixa artista.

Poc dies més tard s'ha presentat un nou projecte específicament dissenyat per a l'Espai D de la mà de l'artista palmesana Lara Fluxà, «MALC. Pensar el peu, moure l'entorn» comissariada per Imma Prieto, és un projecte on Fluxà genera organismes, creant i donant-los noms, com a acte creatiu en potència. Els seus éssers emergeixen des d'una fragilitat extrema, la que els atorga la seva matèria, el vidre, en la que l'artista treballa ja des de fa més de quinze anys. Una fragilitat que crea alhora tensió en l'espai, fins i tot violència. El programa de mà de l'exposició té les contribucions de Pilar Cruz, Héctor Sanz Castaño, i d'Imma Prieto.

A continuació, a finals del mes d'octubre, a l'espai B, s'ha inaugurat el projecte «Les illes» de Rogelio López Cuenca i Elo Vega comissariat

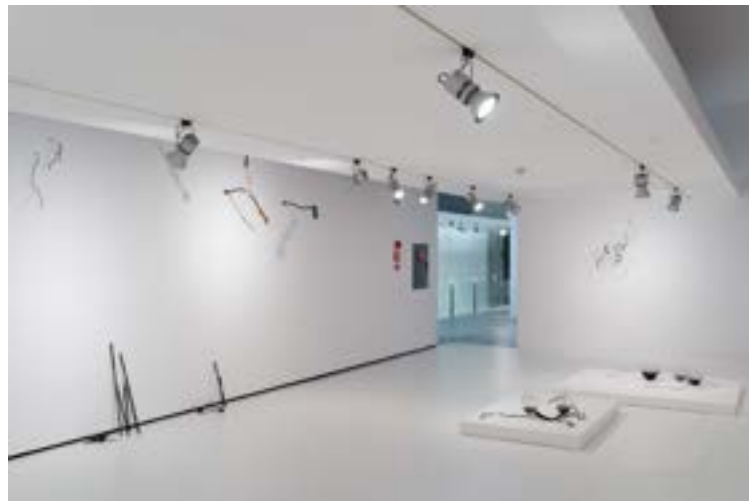
per Imma Prieto. Basat en una nova presentació de la instal·lació inclosa a l'exposició retrospectiva de López Cuenca al MNCARS el 2019 i amb una nova sèrie de collages. El projecte explora des d'una vessant geopolítica, les relacions de poder entre els eixos Nord-Sud. La proposta trasllada la reflexió sobre l'explotació colonial occidental cap al present més immediat relacionat amb l'oci i el mal anomenat model turístic, vinculant els territoris colonitzats amb els territoris posteriorment turísticats sota la lògica consumista postindustrial. A través de diferents dispositius com la instal·lació, el vídeo o el collage, enuncia la manera en què problemàtiques tan contemporànies com el colonialisme, el racisme, el turisme, el gènere, la classe i el consum s'entrellacen en el subconscient col·lectiu invisibilitzant, a través de les dinàmiques de mercat, una història de desigualtats. Així, proposa una resignificació dels espais explotats, on la idea de l'home blanc de l'etapa colonial avui es disfressa de colors i alegries tropicals. «Les illes» mostra, per primera vegada, un conjunt de collages inèdits que s'apropen a l'imaginari turístic amb unes obres caracteritzades per l'estètica *kitsch* emprada per la indústria publicitària. El conjunt ha proposat una sèrie d'interrogants en referència no sols a una crítica entorn de la indústria turística, sinó a les maneres mitjançant les quals opera en el subconscient. El programa de mà inclou les aportacions de Yaiza Hernández, Sayak Valencia i el text curatorial d'Imma Prieto.

A punt d'acabar l'any, a finals de novembre s'ha obert al públic a l'espai C una nova presentació de la Col·lecció Es Baluard Museu «Personae. Màscara contra la barbàrie» que pren com a punt de partida una de les línies d'investigació que defineixen la identitat del Museu: pensar

el cos humà com a reflex de les situacions sociopolítiques de cada època. A partir d'una de les peces clau del museu, el conjunt de titelles i dibuixos realitzats per Miró al voltant del text d'Alfred Jarry, *Ubu Roi*, l'exposició ha plantejat com, des de l'Antiguitat, l'ésser humà ha necessitat crear un *alter ego*, un altre jo, una disfressa, per poder expressar-se en llibertat quan el context històric no ho permet. Des d'aquí s'ha aprofundit en la investi-

«Rogelio López Cuenca i Elio Vega. Les illes»

«Lara Fluxà. MÀLC. Pensar el peu, moure l'entorn»

«Personae. Màscara contra la barbàrie»

gació que ens apropa a la creació de la identitat a partir d'una anàlisi arrelada en la relació que s'estableix entre el cos, l'individu i la imatge amb obres de: Marina Abramovic, Pilar Albarracín, Karel Appel, Mercedes Azpilicueta, Miquel Barceló, Per Barclay, Georg Baselitz, Christian Boltanski, Robert Cahen, Miriam Cahn, Pepe Cañabate, Maria Carbonero, Francesc Català-Roca, Toni Catany, Lluís Claramunt, Carles Congost, Esther Ferrer, Bel Fullana, Ana Gallardo, Alberto García-Alix, Daniel García Andújar, Ferran Garcia Sevilla, Amparo Garrido, Susy Gómez, Núria Güell, Lawrence Abu Hamdan, Rebecca Horn, Wifredo Lam, Jana Leo, Robert Mapplethorpe, Nauzet Mayor, Manolo Millares, Joan Miró, Amedeo Modigliani, Jean Marie del Moral, Shirin Neshat, Antón Patiño, Pablo Picasso, Joan Ponç, Charo Pradas, Bernardí Roig, Francisco Ruiz de Infante, Antonio Saura, Gabriel Serra, Josep Maria Sert, Antoni Socias, Antoni Tàpies, Endre Tót, Eulàlia Valldosera, Darío Villalba, Robert Wilson i Francesca Woodman. El programa de mà inclou els textos d'Imma Prieto, Robert Wilson, Maria Josep Balsach, i José A. Sánchez.

4.1 LA COL·LECCIÓ *

840 obres d'art / fons documental
124 obres de la Col·lecció exposades al 2021
62 noves incorporacions (pintura, escultura, fotografia, vídeo, instal·lació, obra damunt paper)
2 obres del fons en préstec al 2021 a 2 seus
27 artistes nous a la Col·lecció i ampliació de la representació al fons d'11 creadors
+ 550 obres accessibles a través del web + ampliació dels continguts vinculats a les obres i artistes de la Col·lecció
Arxiu Balears – 65 enregistraments audiovisuals d'artistes accessibles al web del museu
https://www.esbaluard.org/ca/coleccio/arxiu-balears/

4.2 EXPOSICIONS

«Memòria de la defensa: Arquitectures físiques i mentals». 26.03.2021-7.11.2021
«La utopia paral·lela. Ciutats somiades de Cuba (1980-1993)». 16.04.2021-26.09.2021
«Mira a veure si... Poesia experimental i mail art a Mallorca». 06.05.2021-22.08.2021
«Toni Amengual. Flowers for Franco». 06-05.2021-29.08.2021
«Elena del Rivero. L'arxiu de la pols: <i>An Ongoing Project</i> ». 12.09.2021-30.01.2022
«Lara Fluxà. MALC. Pensar el peu, moure l'entorn». 17.09.2021-20.02.2022
«Rogelio López Cuenca i Elo Vega. Les Illes». 22.09.2021-27.01.2022
«Personae. Màscares contra la barbàrie». 26.11.2021-22.01.2023

5. ÀREA D'EDUCACIÓ I PROGRAMES PÚBLICS

L'Àrea d'Educació i Programes Públics té com a objectiu establir relacions entre el Museu i els seus públics diversos per tal d'activar el debat i la reflexió crítica amb la ciutadania, tot en relació a temes actuals i vinculat amb la creació contemporània.

Després de l'inèdit 2020 en què tot s'aturà i ens haguérem de reinventar pel que fa a formats i metodologies, el 2021 ha oscil·lat entre la paralització d'activitats i reformulació d'aquestes el primer semestre de l'any i la reactivació a diversos nivells a partir de juny de 2021.

Des d'Educació es començà el 2021 amb poca activitat presencial, mantenint formats online o amb aforaments molt limitats i extremant les mesures de protecció que marcaven les autoritats sanitàries en tot moment. A partir de maig/juny es varen poder reemprendre les activitats presencials amb certa «normalitat» i així s'activaren diverses propostes d'estiu per infants, joves i gent gran, col·lectius que més havien patit l'aïllament durant els mesos més durs de la pandèmia.

Els centres educatius reiniciaren activitat semipresencial però es blindàrem a activitats «externes» per tant es mantingueren les propostes online com és el cas de «Recurs obert» o se'n crearen de noves a distància com per exemple el projecte de mail art «Risc i ruptura. Projecte de mail art per a persones receptives». No ha estat fins el setembre amb l'inici del curs 2021-2022 que s'ha recuperat certa aflluència dels centres educatius al Museu.

Durant el 2021, l'aposta per la inclusió de l'àrea avalada per la seva trajectòria en projectes socials i amb col·lectius vulnerables s'ha vist reforçada amb la participació a la plataforma Apropa Cultura, plataforma que s'implementà a les Illes Balears l'abril de 2021, i de la que se n'ha passat a formar part. Aquesta ens ha facilitat la relació amb diversitat de col·lec-

tius vulnerables, que a diferència dels centres educatius van reforçar molt més les seves activitats sempre que la situació pandèmica ho permetia.

Al llarg de l'any s'ha continuat el procés de recerca en xarxa iniciat el 2020 amb el MACBA i l'IVAM o el Centre d'Art La Panera, projecte d'investigació que pretén el co-disseny entre les institucions participants i les seves comunitats d'un dispositiu d'art mòbil. A més, les relacions entre institucions museístiques de l'Estat espanyol a l'àrea s'han ampliat per la invitació a formar part del comitè científic de les XXI Jornades Deac que tendran lloc al Museu Würth a La Rioja l'octubre de 2022.

Una de les fites més importants de l'any fou la presentació el mes de novembre del «Laboratori d'Art i Pensament. Zona de contacte: reparar les crisis» programa formació i investigació que es proposa constituir-se com a plataforma d'idees i espai de pensament crític des d'on explorar les potencialitats de la pràctica artística i la producció cultural com a dispositius d'intervenció en el canvi social. És un programa coproduït per la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura del Govern de les Illes Balears que es desenvoluparà al llarg del 2022.

Cal esmentar també la coordinació que s'ha portat a terme en matèria de publicacions durant el primer semestre de l'any. A banda dels programes de mà de les exposicions «Memòria de la defensa. Arquitectures físiques i mentals» i «La utopia paral·lela. Ciutats somiades a Cuba», destaca la coordinació de la doble publicació en quatre idiomes *Tur Costa. La llum del fragment*, catàleg de l'exposició del mateix títol i l'edició de les memòries de l'artista *Un al·lot eivissenc a la Guerra Civil*. Aquesta doble publicació es va presentar el 18 de maig, Dia Internacional dels Museus.

Pel que fa a Programes Públics, les activitats físiques presencials, varen reprendre progressivament el pols habitual amb l'aixecament de les mesures restrictives a causa de la COVID-19. Aquest provocà que moltes cites previstes pel 2020 s'haguessin d'ajornar desembocant en l'any següent. És el cas del programa «Institut de Corpologies deslocalitzades, I-CorDes», amb el suport de la Conselleria de Fons Europeus, Universitat i Cultura del Govern de les Illes Balears, que ha comptat amb cinc sessions, enlloc de les quatre previstes anualment. S'ha continuat apostant per una iniciativa pionera a Balears pel que fa als llenguatges del cos i el moviment des d'un triple vessant teòric, pràctic i sonor que ha comptat amb destacats professionals com Mónica Valenciano, Isabel de Naverán i Mariantònia Oliver entre molts i moltes altres. En aquest sentit, s'ha iniciat també un cicle de performance amb Itziar Okariz, que vinculat a l'exposició de col·lecció Personae, seguirà el seu camí durant 2022.

Mailart per centres educatius.

El programa de presentacions de llibres «Llegim juntxs la contemporaneïtat», iniciat el 2019, va tenir al seva continuïtat amb destacades presències com la del director del MNCARS, Manuela Borja Villel.

Els artistes han estat al centre de la bona part dels Programes Públics, tant pel que fa als tallers impartits per Antoni Muntadas i Toni Amengual, respectivament, com a d'altres cites com la presentació dels treballs desenvolupats a Mallorca de Teresa Margolles o les taules de debats al voltant de M. A. Campano i Núria Marquès, a més d'un sentit homenatge al llegat del pintor eivissenc Tur Costa amb la presentació dels llibres, ja esmentats, *La llum del fragment* i les memòries, *Un ablot eivissenc a la Guerra Civil*.

El pensament crític i el debat envers qüestions com el feminisme i la configuració de les relacions entre arquitectura i poder, varen ocupar els i les assistents als seminaris vinculats amb el programa expositiu del Museu amb les col·laboracions de docents com Beatriz Colomina, Santiago Cirugeda i

Yayo Herrero, entre d'altres.

L'estiu va concentrar tant els festivals organitzats des del Museu, com el de noves coreografies al voltant de la veu amb Clàudia Pagès i Barba Corsini, però també vàrem ser seu d'acollida de certàmens inèdits a Balears com el FILAF, Festival Internacional del Llibre i Films d'Art de Perpinyà i la mostra de vídeo art, Maritima 01.

5.1 ENS HAN VISITAT AL LLARG DE L'ANY

- 1.589 Escolars de 32 centres educatius
- 465 Docents
- 807 Persones de col·lectius en risc d'exclusió social
- 202 Participants als Tallers Familiars
- 28 Participants al curs de formació online per a professorat «Cossos i espais queer»
- 6 centres d'educació secundària o universitària participants al projecte a distància de *mail art* «Risc i ruptura. Projecte de mail art per a persones receptives»
- 809 Participants a Programes Públics

5.2 ACTIVITATS D'EDUCACIÓ

- 80 Visites guiades a centres educatius
- 5 Activitats per a escoles d'estiu «Vine a refrescar-te»
- 33 Visites guiades a grups en risc d'exclusió social «Parlam d'art» a través de la plataforma Apropa Cultura
- 5 Tallers familiars, programa «Família! El dissabte va d'art»
- 1 Taller per a joves a càrrec de l'artista Núria Marquès
- 1 Taller intergeneracional per a joves i gent gran amb l'artista Toni Amengual
- 1 Taller «(Re)localitzacions: objectes i identitats híbrides» amb grups de persones migrants al voltant de l'exposició «Teresa Margolles. La pedra» (iniciat al 2020 i finalitzat al 2021 per motiu de la pandèmia)
- 1 Projecte de recuperació memòria oral de l'entorn d'Es Baluard de Sant Pere amb gent gran del barri, «La memòria del lloc» (iniciat al 2020 i finalitzat al 2021 per motiu de la pandèmia)
- 1 Activitat familiar «Murada és només una paraula» amb motiu del Dia Internacional dels Museus a càrrec d'Arquitectives
- 1 Programa de visites guiades per a adults al voltant de la programació expositiva

Activitat familiar Murada és només una paraula 1

Projecte per a Gent Gran La ciutat a peces

5.3 ACTIVITATS EDUCATIVES / FORMATIVES / RECERCA

- 1 Seminari de formació permanent de professorat amb el CEP de Palma «Cos i gènere: projectes transversals des de l'art contemporani» (curs 2021-2022)
- 3 Tutoritzacions d'estudiants en pràctiques (Grau Història de l'Art - UIB; Grau Pedagogia – UIB; Grau Educació Social – UIB)
- 1 Projecte de recerca al voltant de dispositius mòbils artístics i de mediació en xarxa amb MACBA, IVAM, Centre d'Art La Panera.
- Participació al comitè científic de les XXI Jornades Deac que tendran lloc al Museu Würth a la Rioja l'octubre de 2022

5.4 ACTIVITATS ONLINE / FORA DEL MUSEU

- 1 «Recurs obert», arxiu digital de propostes educatives en relació a la Col·lecció del Museu
- 1 Curs de formació online per a professorat «Cossos i espais queer»
- 1 Projecte de mail art per a centres educatius «Risc i ruptura. Projecte de *mail art* per a persones receptives»
- 1 Projecte per a gent gran «La ciutat a peces» amb el col·lectiu Sa Galania a tres centres residencials de l'illa.
- 1 Projecte per a infants «La ciutat invisible des de les ombres» amb Natalia Fariñas i en col·laboració amb la biblioteca Can Sales
- 1 Projecte per a joves «Murs de paper. *Fanzines* i publicacions al marge» al centre socioeducatiu Es Mussol a càrrec de Do the Print i en col·laboració amb la biblioteca Can Sales
- 1 Projecte «Cos i gènere: projectes transversals des de l'art contemporani» a llarg termini amb 3 centres educatius de l'illa (IES la Ribera, IES Berenguer d'Anoia, CIFP Son LLebre). Inici octubre 2021 (desenvolupat el curs 2021-2022)

5.5 ACTIVITATS - PROGRAMES PÚBLICS

5.5.1 Programes propis

- I-CorDes/Institut de Corpologies Deslocalitzades:
(RE) construcció pujar_habitar amb Reinaldo Ribeiro, Aimar Pérez Galí i Carles Congost
Partitures habitades amb Mariantònia Oliver, Antonio Sánchez i Jaume Manresa
Y se estremece en mí el mundo amb Sociedad Doctor Alonso, Victoria Pérez Royo i Zinkman
El arte de suceder amb Mónica Valenciano, Mateo Feijóo i Txema González de Lozoyo
Escucha entre los cuerpos amb Idoia Zabaleta, Isabel de Naverán i Daniel Holc
- Llegim juntxs la contemporaneïtat:
Presentació dels llibres *La llum del fragment* i *Un al·lot eivissenc a la Guerra Civil* de Rafael Tur Costa
Presentació del llibre *Com una mica d'aigua al palmell de la mà* i *Las Muertes Chiquitas*. Mireia Sallarès

Presentació del llibre *Campos magnéticos. Escritos de arte y política*.
Manuel Borja Villel

- Cicle de performance [Comfort (Voyeur) Control]:
«Respiración oceánica» d'Itziar Okariz

5.5.2 Activitats pròpies (vinculades a les exposicions en curs)

- *Memòries: paraules a Campano*.
Jornada vinculada a l'exposició «Miguel Ángel Campano. Accents i diferència» amb la conferència de Santiago Olmo i la posterior taula rodona amb Jero Martínez (directora Galeria MAIOR) i els artistes i amics personals del pintor, Toni de Cúber, Amador Magraner i Toni Barrero.
- *Accions a Palma*.
Jornada vinculada a l'exposició «La pedra» de Teresa Margolles amb la projecció de l'artista i la conversa entre Margolles i la directora del Museu, i la taula rodona amb els participants.
- *Història d'un abisme, representat?*
Jornada vinculada a l'exposició «Spleen de Teherán. Poesia en prosa» amb la conferència de Nazanin Armanian *Irán: así se aplastaron los éxitos de un siglo de lucha feminista* i la taula rodona posterior amb Núria Marquès, Patricia Almarcegui.
- *Seguir amb els problemes*.
Seminari de nous feminismes amb les intervencions de Yayo Herrero, Á. Lorena Fuster, Mari Luz Esteban, Mireia Sallarès i Maite Garbayo.
- *Refugis antiaeris de Palma. Passat i present*
Jornada vinculada a l'exposició «Memòria de la defensa: arquitectures físiques i mentals» amb una conferència a càrrec de Tomeu Fiol i la visita al refugi militar de l'antic Quarter d'Artilleria del baluard de Sant Pere, actual seu d'Es Baluard Museu, el refugi públic del Passeig Sagrera, i el refugi de l'antiga Prefectura d'Aviació, actual seu de la Delegació de Defensa a les Illes Balears. A causa de l'èxit de l'activitat es va repetir l'activitat)
- *Arquitectura i ciutat: retornar la vida al seu espai*
Seminari: crítica, urbanisme i comunitat vinculat a les exposicions «La utopia paral·lela. Ciutats somiades a cuba (1980-1993)», «Memòria de la defensa: arquitectures físiques i mentals» i «Toni Amengual. Flowers For Franco» amb Beatriz Colomina, San-

tiago Cirugeda, Juan Luis Morales, Blanca Pujals i Francisco Cifuentes.

- *Festival «Mira a veure si...»*.

Poesia experimental i noves coreografies al voltant de la veu, vinculada a l'exposició del mateix títol. Amb Claudia Pagès, Bartomeu Ferrando i Laia Malo, amb el concert de Barba Corsini.

5.5.3 Tallers de formació amb artistes

- *De-construcció visual de la realitat* a càrrec de Toni Amengual
- *Recuperant espai públic: gentrificació, control, vigilància* a càrrec d'Antoni Muntadas en col·laboració amb Blanca Pujals

5.5.4 Activitats d'acollida

- Marítima o. Festival internacional de vídeo art
- FILAF. Festival Internacional del Llibre i del Cinema d'Art
- Presentació dels projectes d'artistes residents a Casa Planas, becats pel Goethe Institut: Lilly Ulay i Stephanie Uhr

6.

RELACIONS EXTERNES I MÀRQUETING

Un dels objectius principals de l'àrea és donar visibilitat al Museu i tot el que en ell es fa amb una imatge i identitat pròpies. L'any 2021 ha tengué lloc la presentació de la nova imatge, procés iniciat mesos enrere.. Aquest projecte de *re-branding*, a càrrec de l'estudi Hermanos Berenguer, arriba 10 anys després de la darrera renovació de la imatge corporativa i s'ha aplicat a diferents suports com el logotip, la gràfica de comunicació i de les exposicions, la senyalètica, programes de ma, material gràfic etc.

Es manté durant tot l'any la senyalètica específica COVID-19 per tots els espais del Museu i per senyalitzar la normativa a complir.

Es Baluard Museu va presentar la candidatura per ser la propera seu de la conferència anual del CIMAM (Comitè Internacional de Museus i Col·leccions d'Art Modern) el novembre del 2022, resultant escollit.

Seguim treballant en el coneixement (enquestes als visitants), la recerca de nous públics i la fidelització dels visitants (Amics d'Es Baluard). El nombre de visitants ha anat augmentant respecte l'any 2020. S'ha implantat el sistema de tiquet *on line* per inscripcions a activitats.

Durant l'any s'han anat fent diferents campanyes per atreure el visitant al Museu. Destacam, la campanya de Nadal *#ComparteixEsBaluard.*, on trobam un programa amb diferents opcions per a tots els públics: presentació de llibres, tallers familiars i nou marxandatge. El museu té nou dies de portes obertes amb gran afluència de visitants, entre ells el 18 de Maig, dia internacional dels museus on va tenir lloc la presentació dels llibres «La llum del fragment» i «Un al·lot eivissenc durant la Guerra Civil» de Rafael Tur Costa.

El Programa d'Amics d'Es Baluard Museu ofereix la possibilitat d'acostar al Museu d'una forma especial. S'ofereix al visitant activitats especials i exclusives: visites pre-inaugurals exclusives de la mà dels comissaris i artistes de les exposicions; descomptes en la inscripció a les diferents activitats del museu, llibreria i restaurant (els mesos oberts).

Des d'aquesta àrea es desenvolupa el pla de patrocini i mecenatge, com a eina per a l'obtenció de recursos externs pel finançament del Museu, destinat a empreses i entitats que volen unir la seva imatge a la del Museu i al món de la cultura. Un resum es troba a les darreres pàgines de la Memòria.

El lloguer d'espais ha augmentat significativament respecte l'any anterior, arribant a xifres un poc inferiors a les de la prepanedèmia.

La llibreria del Museu segueix donant prioritat als llibres. En aquest sentit s'han organitzat durant l'any: Punt de llibre, i el dia de llibre (aquest any també es va participar a la versió on-line del bookcrossing organitzat per la Biblioteca d'Artium) i la campanya *#LlegimJuntxs*

Entrades del museu

Visita guiada Amics d'Es Baluard Museu amb Lara Fluxà

MEDIA PARTNERS

EMPRESSES COL·LABORADORES

ENTITATS COL·LABORADORES

COL·LABORACIONS

- Art Made (Festival Marítim)
- FILAF (Festival internacional del llibre d'art i cinema)
- Centre cultural i de creació Casa Planas

ANNEXOS

ANNEX I

OBRES INCORPORADES AL FONS DE LA COL·LECCIÓ, 2021 Continuació de la relació d'obres detallada a la memòria de 2020			
DONACIÓ			
Artista	Obra	Data	Tècnica
Rafael Tur Costa	<i>Sense títol</i>	1966	Tècnica mixta damunt paper, 41x33 cm
Rafael Tur Costa	<i>Sense títol</i>	1968	Tècnica mixta damunt paper, 41x33 cm
Rafael Tur Costa	<i>Sense títol</i>	2010	Collage i tècnica mixta damunt tela, 120x120 cm
Juan Luis Morales; Teresa Ayuso	<i>Andar el Malecón. Rompeolas aguas territoriales</i>	1989	Llapis, pastel i tinta xinesa damunt cartolina Hahnemühle, 62x160 cm
DIPÒSIT			
Artista	Obra	Data	Tècnica
Mercedes Azpilicueta	<i>Visuales Mnemónicas III</i>	2017	Lli, fil de cotó i organza de seda, 300x100 cm
Mercedes Azpilicueta	<i>Breathe with Me</i>	2016	Dibuix damunt paper, 60 x 40 cm
Mercedes Azpilicueta	<i>Visuales Mnemónicas IV</i>	2017	Lli, fil de cotó i organza de seda, 300x130 cm
Ernesto Neto	<i>Desverticalizando o encuentro no aconchego conflicto</i>	2007	Mitjes de poliamida, bolles de poliestirè, granadures de vidre, 139x20x7 cm
Joan Miró	<i>Sense títol</i>	ca. 1973	Oli, acrílic i guix damunt tela, 270,5x355 cm
Joan Miró	<i>Sense títol</i>	ca. 1973	Oli, acrílic i guix damunt tela, 270x355 cm
Miquel Barceló	<i>Toros</i>	1990	Tècnica mixta damunt tela, 92x126,5 cm
COMPRA			
Artista	Obra	Data	Tècnica
Nauzet Mayor	<i>Sense títol</i>	2021	Ceràmica, molsa, banda elàstica i corda, mides variables
Endre Tót	<i>I am glad if I can type zer0s (Zero Typing/Studenstki Centar Zagrebu)</i>	1975	Impressió òfset, text mecanografiat, carbonet i llapis damunt paper, 29,3x20,5 cm
Endre Tót	<i>I am glad if I can do like this</i>	1971-76	Gelatina de plata, clip damunt paper, 12x9 cm
Lawrence Abu Hamdan	<i>Disputed Utterance (Ernie/Ronnie)</i>	2018	Instal·lació composta per un dibuix al carbonet i oli d'oliva, i una fotografia digital damunt Dibond, Dibujo: 60x85 cm, Fotografia: 30x31,5 cm
Lawrence Abu Hamdan	<i>An Unspeakable Act</i>	2012	Fotografia. Archival pigment print, 200x30 cm. Edició: 5/5
Núria Güell	<i>La Feria de las Flores</i>	2015-16	Vídeo. Monocanal, color, so. Duració: 42' 51". Edició: 3/3
Rafael Tur Costa	<i>Sense títol</i>	1976	Collage i llapis damunt paper, 65x50 cm

ANNEX II

PRÉSTECES D'OBRES DE LA COL·LECCIÓ A ALTRES INSTITUCIONS, 2021				
Artista	Obres	Exposició	Entitat organitzadora	Lloc i dates
Felipe Bellini	1	«Viatge i paisatge. De Llatinoamèrica a Mallorca»	Fundació Mallorca Turisme	Casal Solleric, Palma, 14.09.2021-23.01.2022
Ricard Anckermann	1	«Dones artistes i dones representades. Un itinerari pel Fons artístic de la col·lecció museística del Consell de Mallorca»	Consell de Mallorca	Capella de la Misericòrdia, Palma, 01.07.2021-31.12.2021

ESBALUARD
MUSEU

PLAÇA PORTA DE
SANTA CATALINA, 10
07012 PALMA

+34 971 908 200
MUSEU@ESBALUARD.ORG
ESBALUARD.ORG

